طراحي الگوريتم ها

نيمسال دوم ۹۹-۹۸

گردآورندگان: امیرحسین قبادی، حمیدرضا کامکاری، مهدی عرفانیان

دانشکدهی مهندسی کامپیوتر

پاسخنامه تمرین تئوری سری اول

سوالات تحويلي

مسئلهی ۱. قباد در سلف!

قباد پس از چند سال تحصیل در رشته ی کامپیوتر به این نتیجه رسید که به درد این رشته نمی خورد! پس تصمیم گرفت شروع به کار کند. به دلیل خستگی بیش از حد، قباد برای یافتن کار به نزدیک ترین محل ممکن مراجعه کرد: سلف دانشگاه.

او پس از مدتی فهمید روزانه n نفر برای صرف غذا به سلف مراجعه میکنند و قباد m>n غذا برای پذیرایی از آنها دارد (هر شخص حداکثر میتواند یک غذا از سلف بگیرد و هر غذا به یک شخص داده می شود). هر مراجعه کننده به سلف یک فاکتور گرسنگی به نام $g(\alpha)$ که $n \leqslant \alpha \leqslant n$ دارد که حداقل مقدار غذایی است که او با آن سیر می شود. همچنین هر غذا یک فاکتور اندازه به نام $g(\alpha)$ با شرط $g(\alpha)$ دارد.

هدف قباد، سیر کردن بیشترین تعداد فرد مراجعه کننده است. سیر شدن به معنی این است غذای داده شده به فرد از فرمول $g(\alpha) \leqslant s(\beta)$ پیروی کند. از انجا که قباد در دروس کامپیوتر ضعیف است با دادن یک الگوریتم حریصانه به او کمک کنید به هدف خود برسد. (راه حل خود را ارائه دهید، بهینه بودن الگوریتم خود را اثبات کرده، شبه کد و پیچیدگی زمانی آن را بنویسید).

حل. مراجعه کنندگان را به ترتیب گرسنگی سورت میکنیم و به مراجعه کننده با بیشترین مقدار گرسنگی نگاه میکنیم. اگر بزرگترین غذا او را سیر میکرد، بزرگترین غذا را به او میدهیم در غیر این صورت کوچکترین غذا را به او میدهیم.

برای اثبات بیهنه بودن مسئله را به دو بخش تقسیم میکنیم:

- حالت اول: گرسنه ترین مراجعه کننده با بزرگترین غذا سیر می شود.
- حالت دوم: گرسنه ترین مراجعه کننده با بزرگترین غذا سیر نمی شود.

لم۱: فرض کنید g(1) بزرگترین فاکتور گرسنگی برای هر شخص است و g(1) بزرگترین غذا حداقل برابر با g(1) است. در این صورت تخصیص غذا به فرد اپتیمال معادل تخصیص غذای ۱ به مراجعه کننده g(1) است.

اثبات: فرض کنید A* هر تخصیص اپتیمال است اگر در A* غذای ۱ به مراجعه کننده ی ۱ رسیده باشد. اگر در A* هر غذا با شرط A* را به شخص یک بدهیم به این معنی است که غذای ۱ را

به هیچ کس ندادیم یا به شخصی با مشخصه ی ۱ $\alpha > 1$ داده ایم. در حالت اول تخصیص جدید به اسم A تعریف میکنیم و در آن غذای ۱ را به مراجعه کننده ی ۱ میدهیم و بقیه ی غذاها را مشابه با تخصیص A می گذاریم . از آنجا که فرد ۱ با غذای ۱ سیر می شود و دیگر افراد هم غذایی دارند که قبلا گرفته اند بنابراین تخصیص A هم اپتیمال است.

در حالت دوم تخصیص جدید به اسم A تعریف می کنیم و در آن غذای ۱ را به مراجعه کننده ی ۱ می دهیم و غذای β را به مراجعه کننده ی α می دهیم و دیگر مراجعه کنندگان نیز غذا هایی را دریافت می کنند که در تخصیص قبل گرفته اند. می دانیم در تخصیص فعلی مراجعه کننده ی ۱ از α گرسنه تر است و با غذای یک سیر می شود اگر مراجعه کننده ی α با غذای β سیر شود که تخصیص اپتیمم است و اگر سیر نشود می دانیم در صورت هرگونه تغییر در تخصیص مراجعه کننده ی ۱ گرسنه می ماند بنابراین باز هم تخصیص اپتیمم است.

لم۲: فرض کنید مراجعه کنندگان و غذاهارا به ترتیب نزولی گرسنگی و اندازه سورت کردیم. حال فرض کنید s(1) < g(1). فرض کنید در s(1) < g(1) به مراجعه کننده ۱ داده نشده است پس تعداد پس تخصیصی موجود است که در آن به مراجعه کننده ۱ غذای s(1) < g(1) در تخصیص موجود حداقل مراجعه کنندگان s(1) < g(1) که به آنها غذای s(1) < g(1) داده شده است و s(1) < g(1) در تخصیص موجود حداقل به اندازه s(1) < g(1)

اثبات: فرض کنید در A به مراجعه کننده ی ۱ غذای B داده شده است. در لم ۲ فرض کنیم کوچک ترین غذا B به هیچ مراجعه کننده ی تخصیص داده نشده است و بعد از آن کوچکترین غذا را به مراجعه کننده ی شماره ۱ بدهیم می بینیم به جز مراجعه کننده ی شماره ی یک همه ی تخصیص های A و A شبیه هم هستند. از انجا ک B B تعداد مراجعه کننده ی سیر برابر دارد. هیچ کدام از دو تخصیص راضی نمی شود بنابراین A و B تعداد مراجعه کننده ی سیر برابر دارد. در حالت دیگر غذای B به مراجعه کننده ای با مشخصه ی ۱ B توسط تخصیص B داده شده است. حال در نظر بگیرید توسط تخصیص B به تمامی مراجعه کنندگان به جز ۱ و B غذا داده است و سپس به مراجعه کننده ی ۱ غذای B و به مراجعه کننده ی B غذای B را داده است. در این حالت می بینیم تعداد مراجعه کننده ی سیر B و B با هم برابر است و مراجعه کننده ی ۱ در هر حالت سیر نیست و اگر مراجعه کننده ی B در تخصیص B سیر باشد، B و B باهم دو حالت سیر نیست و اگر مراجعه کننده ی B در تخصیص B سیر باشد، B و B باهم در تخصیص B نیز سیر است بنابر این تعداد مراجعه کننده ی سیر در تخصیص B نیز سیر است بنابر این تعداد مراجعه کننده ی سیر در تخصیص B نیز سیر است بنابر این تعداد مراجعه کننده ی سیر در تخصیص B و B باهم برابر است.

ثابت می شود در هر آزمایش با دو حالت بالا می توان برای گرسنه ترین فرد تصمیم حریصانه گرفت، آن عضو را از مجموعه حذف کرد و با دو مجموعه مراجعه کننده n-1 نفره و تعداد غذای m-1 الگوریتم حریصانه را ادامه داد.

شبه کد الگوریتم بالا را در زیر مشاهده می کنید.

```
FoodGive(People[1..n],Food[1..m]).
   Sort People by greed , Food by size ,Largest to Smallest.
   I<-1,J<-m.
   for k=1 to N do:
        if sIgk then Assign[K]=I ,I++
        else Assgn[K]=J , J--</pre>
```

زمان نیاز برای مرتب سازی اولیه O(nlogn + mlogm) و لوپ داخلی برابر O(n) است پس از آنجایی که $m \geqslant n$ پیچیدگی زمانی کلی برابر O(mlogm) است.

مسئلهی ۲. رشته های شنگدباو

شنگدباو n تا رشته دارد که همگی از کاراکترهای a و b تشکیل شدهاند. او میخواهد این رشته ها را به ترتیبی به هم بچسباند به طوری که تعداد جفت مکانهایی مثل i و j که i است و در جایگاه i کاراکتر i ظاهر شده کمینه باشد.

برای مثال اگر دو رشته abb و abb داشته باشیم، می توانیم abbaab یا aab را بسازیم: در اولی تعداد این جفت جایگاه ها abb تا و در دومی abb تاست بنابراین شنگدباو حالت اول را ترجیح می دهد. فرض کنید جمع طول رشته ها برابر abbaab است. الگوریتمی از مرتبه زمانی abbaab برای پیدا کردن این ترتیب ارائه کنید.

حل. فرض کنید ابتدا به ازای هر رشته این جفت ها را حساب میکنیم. محاسبه کردن این جفتها به ازای هر رشته به صورت جداگانه راحت است. کافیست از ابتدای رشته به ترتیب پیمایش کنیم و تعداد a ها از آن جایگاه به قبل را داشته باشیم. هر سری که به یک b رسیدیم، تعداد این جفتها به اندازه تعداد a های قبل از این جایگاه زیاد می شود.

حال فرض کنید این تعداد جفت را X بنامیم.

به ازای رشته iام تعداد a ها را برابر a و تعداد bها را برابر b_i در نظر میگیریم. تعداد این جفتها برابر مقدار زیر است:

$$X + \sum_{i=1}^{n} b_i * \sum_{j=1}^{i-1} a_i$$

O(nlogn) بنابراین کافیست ابتدا با O(S) مقدار X را بیابیم و سپس رشته ها را به ترتیب گفته شده با مرتب کنیم.

مسئلهی ۳. کمبود پارکینگ

در یک پارکینگ تعدادی ماشین و تعدادی محل برای پارک ماشین وجود دارند. در واقع می توانید یک پارکینگ را به شکل آرایهای در نظر بگیرید که در هر خانه از آن C به نشانهٔ ماشین یا P به نشانه محل پارک قرار دارد. هر ماشین فقط می تواند در یکی از محلهای پارک ماشین پارک کند و لی رانندگان ترجیح می دهند که ماشین خود را حداکثر در شعاع k از محل فعلیش پارک کنند و در صورتی که بیشتر از k فاصلهٔ بین ماشین و محل پارک باشد از پارک کردن ماشین خود منصرف می شوند!

الگوریتمی حریصانه برای یافتن بیشترین تعداد ماشینی که در این پارکینگ میتوان پارک کرد ارائه دهید. برای مثال خروجی برای پارکینگ زیر و شعاع k=1 برابر k=1 خواهد بود.

 $\{P, P, C, C, P, C\}$

حل. از راه حل حریصانه برای حل مساله استفاده میکنیم؛ ابتدا کوچکترین اندیس P و کوچکترین اندیس P را پیدا میکنیم؛ اگر فاصله این دو عدد کوچکتر مساوی P بود ماشین را در این قسمت پارک میکنیم و به کوچکترین اندیس P و P جدید میرویم؛ اما در صورتی که بزرگتر از P بود، عدد کوچکتر بین اندیسهای P و P را انتخاب میکنیم و به جای آن عدد بعدی پس از آن را قرار میدهیم. مادامی که P و P و جود داشته باشند این الگوریتم را ادامه میدهیم.

مثال بالا را در نظر بگیرید، ابتدا اندیس P برابر صفر و اندیس C برابر C است؛ فاصله این دو کمتر مساوی C است پس ماشین اول در خانهٔ صفرم پارک می کند. و اندیس C جدید برابر C اندیس C جدید برابر C خواهد بود. باز هم فاصلهٔ ماشین و محل پارک کمتر مساوی C است. پس ماشین دوم نیز در محل پارک با اندیس یک پارک خواهد کرد. ماشین سوم نیز به دلیل مشابه در خانه با اندیس چهار پارک می کند. شبه کد این الگوریتم بالا را در زیر مشاهده می کنید:

```
car_parks = indices of 'P's in list
cars = indices of 'C's in list
r = 0 , l = 0
while l < len(car_parks) and r < len(cars):
    # can park the car
    if (abs( car_parks[l] - cars[r] ) <= k):
        res += 1
        l += 1
        r += 1

    # increment the minimum index
    elif car_parks[l] < cars[r]:
        l += 1
    else:
        r += 1</pre>
```

سوالات اضافي

مسئلهی ۴. تورنمنت کیوان

کیوان دوست خالیبند شنگدباو است! او ادعا میکند در یک تورنمت فوتبال که دیشب در آن حضور داشته هر دو تیم دو به دو با هم بازی کردهاند و تیم d_i بار از بقیه بردهاست (توجه کنید در این تورنمنت در هر بازی یک بازنده و یک برنده داریم). شنگدباو چون می داند سابقه کیوان خراب است می خواهد ادعایش را راستی آزمایی کند. به عبارتی می خواهد بفهمد آیا تورنمنتی وجود دارد که در آن نفر iام دقیقا i بار برده باشد یا خیر.

شنگدباو به الگوریتمی با $O(n^7)$ برای راستی آزمایی کیوان نیاز دارد زیرا اگر بیشتر از این طول بکشد خوابش می برد! به شنگدباو کمک کنید تا الگوریتم مورد نظرش را بیابد.

حل. اولاً باید جمع این d_i ها دقیقا برابر $\frac{n \times (n-1)}{\gamma}$ باشد. در ابتدا این را چک میکنیم. حال بدون کاستن از کلیت فرض کنید:

$$d_1 \leqslant d_7 \leqslant d_7 \leqslant \dots \leqslant d_n$$

سپس ادعا میکنیم اگر تورنمنتی با این درجههای خروجی وجود داشته باشد. آنوقت تورنمتی وجود دارد که در آن d_n از d_n از d_n و ... d_n برده باشد. یعنی اگر x رأسی با بیشترین درجه خروجی (برد) باشد از x تا رأس دیگر که کمترین درجه خروجی را دارند برده است و از دیگران باخته است. برای اثبات این ادعا فرض کنید یالی از n به u و از v ای به n داریم به طوریکه $d_v < d_u$ یعنی از آن مینیم خروجیها از n برده باشد. در این صورت چون درجه v از v کمتر است، رأسی مثل v و جود دارد که v از v برده باشد و به v باخته باشد. در این صورت v برده های خروجی ثابت باقی جهتدار به طول v تشکیل می دهند. اگر این دور را برعکس کنیم درجههای خروجی ثابت باقی می مانند. فرض کنید این روند را تا جایی ادامه می دهیم که دیگر چنین جفتی وجود نداشته باشد. در این صورت یعنی v به v v تا درجه خروجی مینیمم یال دارد.

برای پیاده سازی چنین چیزی همه درجه ها را به صورت مرتب شده هر سری نگه می داریم و عضو آخر را حذف می کنیم. و از $n-1-d_n$ عضو آخر یک واحد کم می کنیم. پس از اینکه کم کردیم دوباره همه مجموعه را مرتب می کنیم. توجه کنید می توانیم در این حالت خاص O(n) مرتب سازی کنیم (چرا؟) این روند را ادامه می دهیم اگر و سط کار به تناقضی نخور دیم (مثلا از رأسی که درجه اش صفر است بخواهیم یک واحد کم کنیم یا بزرگترین درجه بیشتر یا مساوی n باشد) کیوان خالی بسته و در غیر اینصورت ممکن است درست بگوید.

مسئلهی ۵. قباد و جایزهی شریف!

قباد پس از حل چالشهای کاریاش در سلف ماندگار شد اما اکنون با مشکل جدیدی مواجه شده است! سلف تنها در زمان نهار فعالیت دارد و بعد از آن قباد بیکار است و حوصله اش سر می رود. او به تازگی متوجه شده است که ایلان ماسک اسپانسر رویداد های زمستان دانشکده شده است و می خواهد با قرعه کشی میان شرکت کنندگان در سمینارها یک نفر را به سفر تفریحی به فضا بفرستد! هر سمینار دارای مدت برگزاری h ساعت است که در صورت شرکت در آن تعداد v بلیط قرعه کشی نصیب شرکت کننده می شود هر چند شرکت کننده می تواند سمینار را ترک کند. برای مثال اگر زمان برگزاری سمیناری ۵ ساعت باشد و تعداد بلیط آن ۱۰ باشد، شرکت کننده ای که بعد از ۳ ساعت سمینار را ترک کند e = e بایط قرعه کشی می گیرد. قباد علاقه ی زیادی دارد که به فضا برود ولی مشکل اینجاست که به حد کافی باهوش نیست تا بفه مد به کدام سمینارها برود تا بیشترین مقدار بلیط را بگیرد و شانس خود را بیشتر کند.

از آنجا که قباد دانشجوی کامپیوتر بوده سراسیمه به دانشکده میرود و از هرکسی که درس طراحی الگوریتم را دارد کمک میخواهد. به قباد کمک کنید الگوریتمی برای شرکت در سمینارها پیدا کند تا بیشترین مقدار بلیط را به دست بیاورد. از آنجا که قباد بسیار شکاک است و این قرعهکشی برایش بسیار مهم است بنابراین اپتیمال بودن روش خود را به او ثابت کنید و پیچیدگی زمانی راه حل خود را به دست آورید.

حل. از الگوریتم حریصانه برای حل این مسئله استفاده می کنیم. در ابتدا برای هر سمینار برای مقدار چگالی $\bar{v} = \frac{v_i}{h_i}$ را حساب می کنیم و سپس با Flat سورت زمان شروع و پایان هر سمینار را سورت می کنیم و سپس به طور حریصانه در هر قدم اقدام به انتخاب سمینار با بیشترین چگالی می کنیم.

قبل از شروع حل به صورت جدی به مثال زیر دقت کنید:

ورودی مثال به شکل زیر است:

$$P_1 - P_2 - P_3 - P_4 - P_4 - P_4$$

$$P = \{p_{1}, p_{7}, p_{7}, p_{7}\}, \ \bar{v_{1}} = 7, \ \bar{v_{7}} = 7, \ \bar{v_{7}}$$

با اجرای فلت سورت داریم:

$$s_1 < s_Y < f_1 < s_Y < f_Y < f_Y < f_Y < f_Y$$

AVL می دانیم s_i نمایانگر شروع و پایان P_i هستند. با اشارهگر بالا اقدام به ساخت درخت f_i می کنیم. با اسکن f_i با هربار رسیدن به هر المان f_i و f_i اشارهگر بالای درخت:

• اگر Max = Null نودی با چگالی المان را وارد درخت کند.

- اگر Max! = Null اختلاف زمان بین المان در حال پردازش و المان قبلی را محاسبه کند، تعداد بلیط ها را وارد کند و المان با چگالی بیشتر را وارد درخت کند.
- اگر المان درحال پردازش به پایان زمان خود رسید تعداد بلیط ها آپدیت شود و نود های متناظر از درخت حذف شوند.

راه مناسب برای بالانس کردن درخت، اجرای بالانس بعد از هر اضافه کردن یا کاستن است. فرض کنیم s جواب مسئله ی ماست، برای حل به اخرین متغیر برای ذخیره و اخرین المان در زمان نیاز داریم. در هر زمان تنها یک المان درخت مورد پردازش قرار می گیرد:

برای مثال ابتدای سوال داریم:

- در مثال ما در ابتدا s_1 وارد می شود، اشاره گر بالا Null است پس نود با مقدار چگالی ۲ وارد درخت می شود و $Last=s_1$.
- سپس به پردازش s_{Y} میرسیم و Null=Null پس مقدار S را به صورت زیر به روزرسانی میکنیم: v_{Y} سپس به پردازش v_{Y} میکنیم: v_{Y} را وارد درخت میکنیم چون میکنیم: v_{Y} و بعد از آن به روزرسانی انجام میدهیم: v_{Y} و بعد از آن به روزرسانی انجام میدهیم: v_{Y}
- سپس به پردازش f_1 میرسیم و Max! = Null پس مقدار S را به صورت زیر به روزرسانی میکنیم: Max! = Null میکنیم: V_1 سپس به پردازش V_2 میکنیم و V_3 سپس به پردازش V_3 میکنیم: V_4 میکنیم و بعد از آن به روزرسانی انجام می دهیم: V_3 می ماند و بعد از آن به روزرسانی انجام می دهیم: V_3
- سپس به پردازش s_7 میرسیم و Max! = Null پس مقدار S را به صورت زیر به روزرسانی میکنیم: v_7 میکنیم: v_7 را وارد درخت میکنیم چون میکنیم: v_7 را وارد درخت میکنیم چون v_7 و بعد از آن به روزرسانی انجام میدهیم: v_7
- سپس به پردازش f_{7} میرسیم و Max! = Null پس مقدار S را به صورت زیر به روزرسانی میکنیم: Max! = Null میکنیم: V_{7} میکنیم و اشاره گر بالا هم V_{7} میماند و بعد از آن به روزرسانی انجام می دهیم: V_{7}
- سپس به پردازش f_{r} میرسیم و Max! = Null پس مقدار S را به صورت زیر به روزرسانی میکنیم: v_{r} میکنیم: v_{r} میکنیم: v_{r} را از درخت خارج میکنیم و اشاره گر بالا هم ریست شده و صفر می شود و بعد از آن به روزرسانی انجام می دهیم: Last = .
- s_* وارد می شود، اشاره گر بالا Null است پس نود با مقدار چگالی ۲ وارد درخت می شود و $Last = s_*$

در اینجا الگوریتم ما به پایان میرسد. برای بالانس کردن درخت به O(logn) عملیات نیاز داریم چون تنها اضافه و حذف داریم. برای سورت کردن T المان به O(nlogn) عملیات نیاز داریم و چون این کار را برای تمامی المانها انجام میدهیم پس پیچیدگی زمانی الگوریتم ما O(nlogn)است.

اپتیمال بودن کد با برهان خلف ثابت می شود. فرض کنید بازهای موجود است که جواب بهتری نسبت جواب فعلی می دهد پس تعداد بلیط اشاره شده در اشاره گر باید کمتر از آن باشد و از آن نتیجه می گیریم چگالی بازه انتخابی ما کمتر از بازه ی بهینه است ولی این غیر ممکن است چون در هر حالت بیشترین چگالی را انتخاب می کنیم.

```
Initialize T the AVL tree, Max, Last and S
Sort the end point Of P in nondecreasing order -> L will be sorted list
For i = 1 \dots n:
  -v = vi / hi
End for
For i = 1 ... 2n:
  if ai is an sj for some pj then:
     Push ~vj to T and balance T
     if max is Null then:
       Max = ~vj and last = ai
        S = S + (ai - Last) * Max
     if ~vj>max then:
Max = ~vj
Last = ai
else ai is an f(i) for some pj:
  S = S + (ai-Last) * Max
  Remove ~vj From T and balance T
  Update max if necessary
  if max is null then:
  Last = 0
return S
```

 \triangleright

موفق باشيد:)